

Actualiteiten gewasbescherming nieuws van overheden

Barbara Manderyck & Pascal Braekman

Wetgevend kader: complex en verspreid

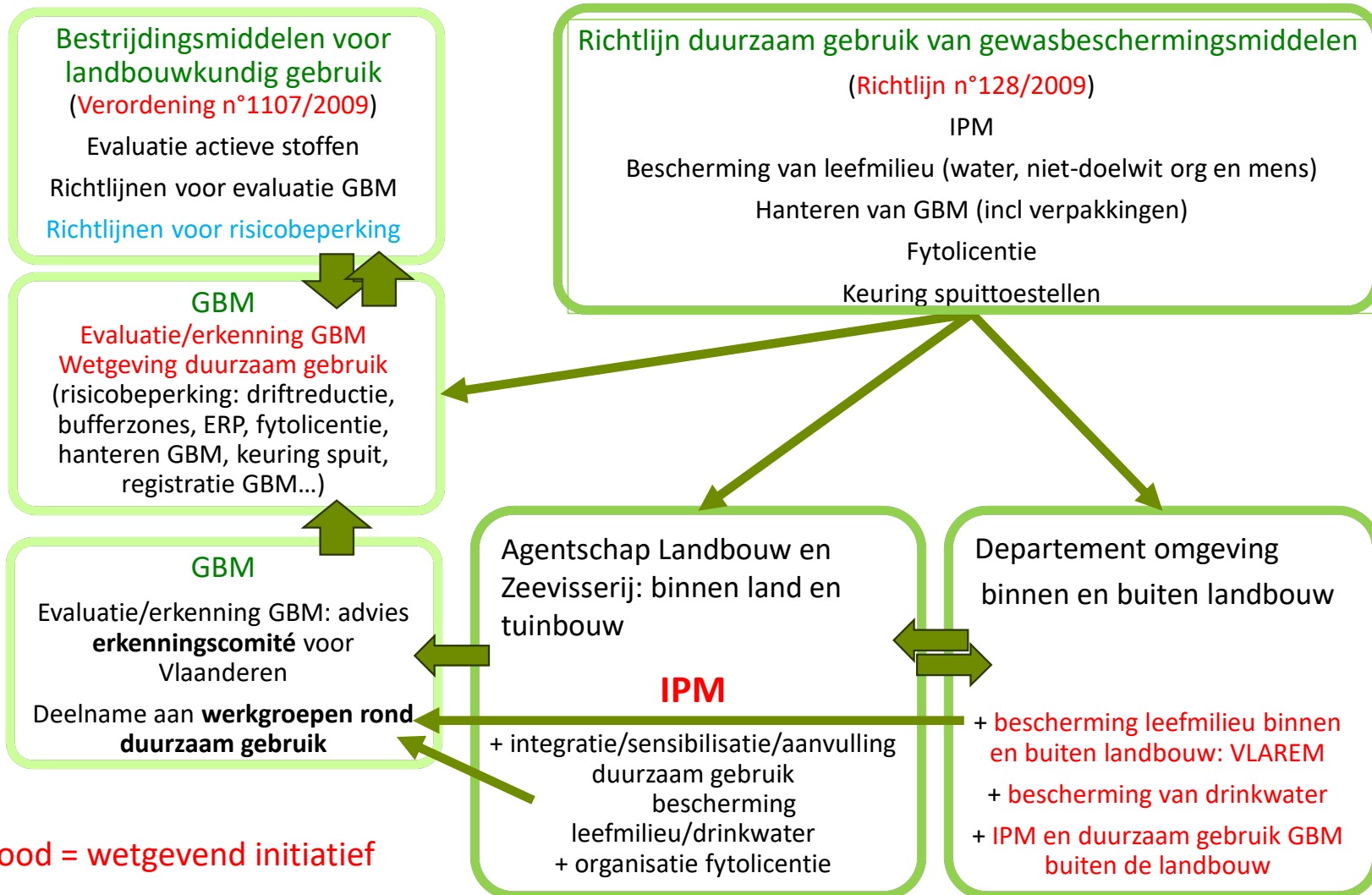
Volksgezondheid
Veiligheid van de Voedselketen
Leefmilieu

FYTOWEB

Gewasbeschermingsmiddelen en Bemestingsproducten

Vlaanderen
is landbouw & zeevisserij

* Rood = wetgevend initiatief

IPM is een belangrijke **wetgevende hefboom** voor land-en tuinbouw

▶ Wat hebben we in handen met IPM:

- **De manier waarop we aan IPM doen in Vlaanderen**
 - × preventie, waarnemen, interventie en beredeneerd gebruik en *registratie*
- **Integratie en verdere implementatie van andere wetgevingen rond duurzaam gebruik GBM**
 - × Voor Federale wetgeving: keuring spuittoestellen, fytolicensie, respecteren etiket, bufferzones, *registratie volgens FAVV*
 - × Voor Vlaamse wetgeving: bufferzones (GLB en Waterwetboek), VLAREM (vul-en spoelplaatsen)
- **De mogelijkheid om in ondersteuning van het erkenningsbeleid nieuw beleid toe te voegen**
 - × Bepalingen rond spuittoestellen (schoonwatertank, driftreductie (90% in 2026, 75% op toestel), terugslagklep op aanzuigleiding, afschermen aanzuigleiding, intern spoelsysteem, spuittoestel in hangar,...)

▶ Andere hefbomen naar verdere implementatie IPM vanuit het Agentschap ALZ:

- VLIF steun
- Ecoregelingen en agromilieuklimaatmaatregelen (AMKM)
- Sensibilisatie en voorlichting odvv studievergaderingen, Demo en EIP projecten
- Vorming via fytolicensie en kennisportefeuille

Erkenningsbeleid (EC/2009/1107)

- ▶ Op EU niveau : steeds sterkere bescherming van gezondheid en leefmilieu op basis van voortschrijdend wetenschappelijk inzicht en maatschappelijke wensen
 - Resultaat continue aanscherping van guidelines voor evaluatie actieve stoffen en GBM
 - => minder en minder stoffen/producten raken erkend/her-erkend
 - => steeds meer risicobeperking is noodzakelijk om binnen de “normen” actieve stof of GBM te kunnen erkennen
 - => EU erkend dit => reikt LIDSTATEN en AANVRAGERS tools aan=> kan gebruikt worden bij opmaak dossier en evaluatie/erkenning van actieve stof en GBM

EUROPEAN COMMISSION
DIRECTORATE-GENERAL FOR HEALTH AND FOOD SAFETY
Food Safety, Sustainability, and Innovation
Pesticides and Biocides

PAFF-PPL-March 2024-Doc.A.07.02
23 May 2024

2024/2186

UITVOERINGSVERORDENING (EU) 2024/2186 VAN DE COMMISSIE

van 3 september 2024

tot verlenging van de goedkeuring van de werkzame stof **captan** overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1107/2009 van het Europees Parlement en de Raad, en tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 540/2011 van de Commissie

Compendium of conditions of use to reduce exposure and risk from plant protection products

Om het vertrouwen in de besluitvorming op regelgevingsgebied te vergroten, moeten de aanvragers informatie en blootstellingsgegevens indienen waaruit blijkt dat met de in boomgaarden gebruikte apparatuur voor het aanbrengen van pesticiden (bv. emissieschermen, afgeschermde sproeiers, sproeiers met kap, tunnelsproeiers en sensorgestuurde sproeiers) een vermindering van ten minste 61 % van het toegepaste gewasbeschermingsmiddel (per hectare) en een vermindering van lekkage van gewasbeschermingsmiddelen naar de bodem met ten minste 20 % ten opzichte van methoden met behulp van conventionele aanbrengingsapparatuur en -praktijken wordt verwezenlijkt.

Erkenningsbeleid (BE)

▶ Op BE niveau :

Technieken voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen evolueren naar meer precisie

26/11/2024

Gewasbescherming

De technieken voor de toepassing van gewasbeschermingsmiddelen evolueren. Het doel van deze ontwikkeling is om het product alleen waar nodig toe te passen en de gebruikte hoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen verder te verminderen. Op initiatief van het Erkenningscomité voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik wordt in een document uitgelegd hoe deze innovatieve technieken moeten worden gebruikt in het kader van de huidige toelatingen van gewasbeschermingsmiddelen.

[Lees verder >](#)

▶ Doel: uit deze situatie raken

▶ DUS EU en BE beleid samen rond risicobeperking en innovatieve technieken:

- erkenningen voor actieve stof/ GBM kunnen afgeleverd worden in een combinatie met innovatieve technieken
- dan kunnen GBM behouden worden en
- is het nuttig te investeren in innovatieve technieken en
- indien die technieken er zijn heeft het nut GBM aanvragen te doen met deze technieken

Erkenningsbeleid (BE)

- ▶ Op BE niveau : **Toepassingstechnieken voor gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik**

Ontwikkelingen en vermeldingen op de toelatingen van gewasbeschermingsmiddelen

- ▶ Bij erkenningen “volleveldsbehandeling”

- Mogen ze toegepast worden op een kleinere oppervlakte
 - × **Wat:** bandbespuiting in en tss de rij, spot spraying,...
 - × **Mits:** dosis omrekenen naar kleinere oppervlakte
 - × + Respecteren van erkenningsakte en dus kan o.a. volgende NIET:
 - toepassen op gewas waarvoor het NIET of NIET MEER is toegelaten
 - hogere dosis toepassen dan de toegelaten dosis
 - het aantal toepassingen van het product te verhogen
 - afwijken van het toegelaten toepassingsstadium of van het interval tussen de laatste behandeling en de oogst

Erkenningen volleveldsbehandelingen

CONVISO ONE 10827P/B

Algemeen

Gewassen

Etikettering

Geschiedenis

Werkzame stoffen	50 g/l foramsulfuron 30 g/l thiencarbazon-methyl
Aard	Herbicide
Formuleringstype	Oliedispersie (OD)
Doelgroep 	Professionele gebruiker met fytolicensie
Toelatingshouder	BAYER CROPSCIENCE

✓ suikerbieten - *Beta vulgaris subsp. vulgaris var. altissima*

 open lucht

Toepassingsstadium	kiembladeren horizontaal ontvouwen, eerste blad zichtbaar (grootte van speldenkop) - 8 bladeren ontvouwen (BBCH 10-18)
Risicobeperkende maatregelen	Bufferzone van 20 m ten opzichte van oppervlaktewater met minimum 90% driftreducerende techniek.
Gewastype	alle
Opmerkingen	- max. 1 l/ha/teelt - Dit product mag alleen gebruikt worden op ALS-herbicidetolerante bietenvariëteiten.

ter bestrijding van: **grasachtige onkruiden (eenjarige en doorlevende)** - *Poaceae*

Toepassingsstadium	weinig ontwikkelde onkruiden (BBCH 11-14)
Toepassingsdosis per behandeling	1 l/ha
Aantal toepassingen	1 toepassing, mag gefractioneerd worden zolang de totale toegediende dosis de maximale dosis voor deze teelt niet overschrijdt
Toepassingstechniek	bespuiting
Opmerkingen	eventueel in 2 gefractioneerde toepassingen, in combinatie met een herbicide met een niet-ALS werkingsmechanisme

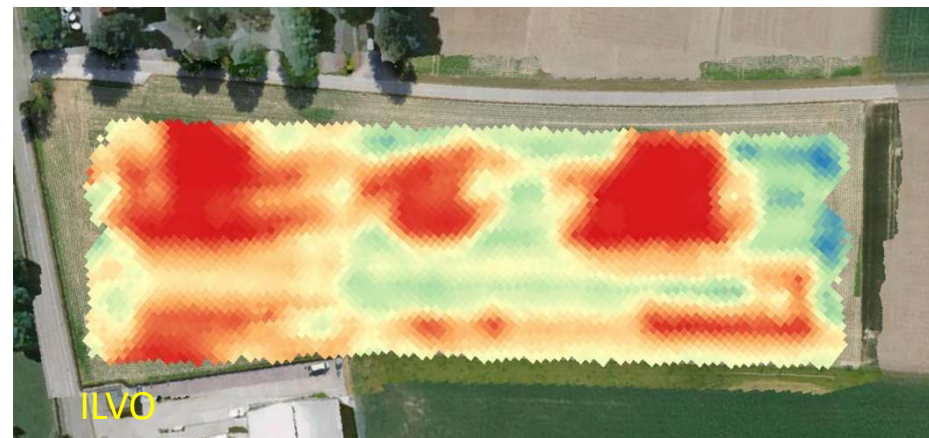
Erkenningsbeleid (BE)

- ▶ Op BE niveau : **Toepassingstechnieken voor gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik**

Ontwikkelingen en vermeldingen op de toelatingen van gewasbeschermingsmiddelen

- ▶ Bij erkenningen “plaatselijke behandeling”

- × **Wat:** bespuiting met behulp van een spuitboom met automatische sectieafsluiting, dopafsluiting in combinatie met een GPS-systeem, sensoren, satellietbeelden, veldkartering, onkruidherkenningscamera, enz. (incl. microgranulatoren)
- × **Mits:** beperking van opp./gewas op erkenning te respecteren
 - op **oppervlakte en hoeveelheid (en gewas):** max. 40% van bodemopp bij “plaatselijk”, "Voor het plaatselijk doodspuiten van de graszode alvorens delen ervan te vernieuwen" of "max. 30% van de totale oppervlakte van het gewas mag worden behandeld"
 - op **toepassingsapparatuur:** laagtechnologische technieken (borstels) en hoogtechnologische technieken, zoals onkruidstrijker of microgranulatoren.

Erkenning plaatselijke behandeling

BARBARIAN SUPER 360 10438P/B

GARWIN 11013P/B

Algemeen Gewassen Etiketgeving Geschiedenis

Werkzame stoffen	485,8 g/l glyfosaat, isopropylaminezout (360 g/l glyfosaat)
Aard	Herbicide
Formuleringstype	Met water mengbaar concentraat (SL)
Doelgroep 	Professionele gebruiker met fytolicensie
Toelatingshouder	Barclay Chemicals (R&D) LTD

Algemeen Gewassen Etiketgeving Geschiedenis

Werkzame stoffen	441 g/l glyfosaat, kaliumzout (360 g/l glyfosaat)
Aard	Herbicide
Formuleringstype	Met water mengbaar concentraat (SL)
Doelgroep 	Professionele gebruiker met fytolicensie
Toelatingshouder	BAYER CROPSCIENCE

ter bestrijding van: **onkruiden** - weeds

Toepassingsstadium	ontwikkelde onkruiden
Toepassingsdosis per behandeling	1,5 - 4 l/ha
Voorwaarden indien dosisgamma	1,5 l/ha tegen eenjarige onkruiden en 4 l/ha tegen meerjarige onkruiden
Aantal toepassingen	1 toepassing
Toepassingstechniek	bespuiting
Opmerkingen	Plaatselijke behandeling tussen de rijen zonder het gewas te raken.

grasland/weiland - grasslands

 open lucht	
Wachttijd voor het bewerken, zaaien of planten	5 dag(en)
Risicobeperkende maatregelen	Minimale bufferzone van 1 m ten opzichte van oppervlaktewater met minimum 90% driftreducerende techniek.
Gewastype	alle
Maximum aantal toepassingen (1e)	1 / 12 maanden
Opmerkingen	- max. 3.6 kg glyfosaat/ha/12 maanden - De dieren mogen de behandelde plekken op het grasland niet betreden zolang dat deze plekken niet volledig vernieuwd zijn.

ter bestrijding van: **onkruiden** - weeds

Toepassingsstadium	ontwikkelde onkruiden
Toepassingsdosis per behandeling	2 - 4 l/ha
Aantal toepassingen	1 toepassing
Toepassingstechniek	bespuiting
Opmerkingen	Voor het plaatselijk doodspuiten van de graszode alvorens delen ervan te vernieuwen.

Erkenningsbeleid (BE)

► Op BE niveau :

Toepassingstechnieken voor gewasbeschermingsmiddelen voor professioneel gebruik

Ontwikkelingen en vermeldingen op de toelatingen van gewasbeschermingsmiddelen

1 concreet geval tot nu toe

28

- ❖ Aanvraag voor een product op basis van pelargonzuur voor gebruik in bonen (groengeogst)
- ❖ Aanvraag ingediend in het kader van een noodsituatie

BELOUKHA ! 33677P/B/120

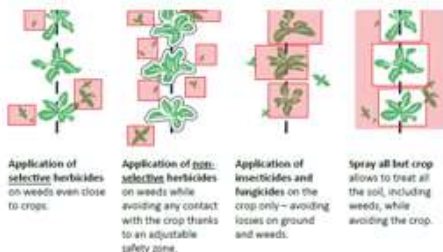
Product op basis van pelargonzuur tijdelijk toegelaten tegen eenjarige grasachtige en tweezaadlobbige onkruiden in stamslabonen (prinsessen-, snijboon) (groengeogst, met peul)

03/06/2024

Gewasbescherming

Het middel BELOUKHA (10586P/B) is toegelaten voor gebruik tegen eenjarige grasachtige onkruiden en eenjarige tweezaadlobbige onkruiden in stamslabonen (prinsessen-, snijboon) (groengeogst, met peul) voor een termijn van 120 dagen startend vanaf 28/05/2024 tot en met 16/09/2024.

[Lees verder >](#)

Picture 2. Modes of PPP application using the AR sprayer of *Escuratox*. Reference: Annet

stamslabonen (prinsessen-, snijboon) (groengeogst, met peul) (*Phaseolus vulgaris*)

Locatie van de behandeling: open lucht
Gewasstype: alle

Maximaal aantal toepassingen: 2 toepassing(en)/teelt

Risicobeperkende maatregelen:

- Minimale bufferzone van 1 m ten opzichte van oppervlaktewater.

Opmerking(en):

plaatselijke behandeling zonder het gewas te raken

Ter bestrijding van: eenjarige grasachtige onkruiden (*Poaceae* (annual))

Toepassingsstadium: weinig ontwikkelde onkruiden (BBCH 11-14)

Dosis: 16 l/ha

Aantal toepassingen: 1 tot 2

Minimum interval tussen twee toepassingen: 14 dag(en)

Toepassingstechniek: plaatselijke bespuiting met behulp van een AI systeem dat toelaat de teelt van het doelorganisme te onderscheiden

Ter bestrijding van: eenjarige tweezaadlobbige onkruiden (*Dicotyledonae* (annual))

Toepassingsstadium: weinig ontwikkelde onkruiden (BBCH 11-14)

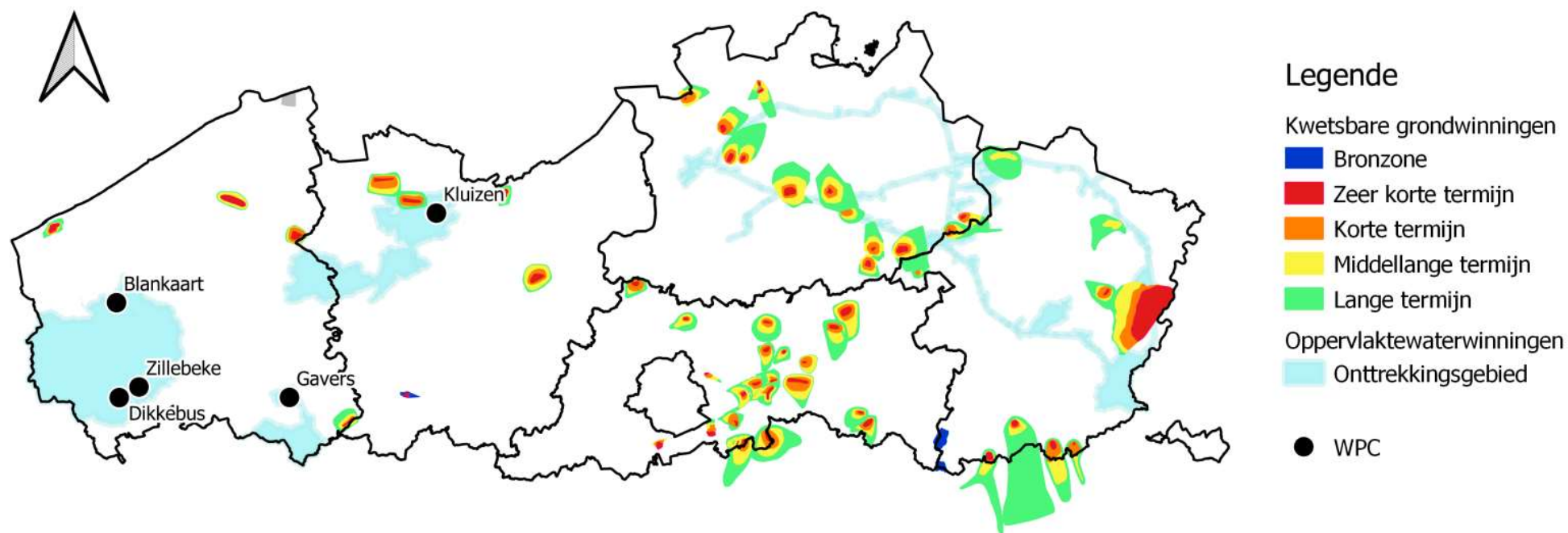
Dosis: 16 l/ha

Aantal toepassingen: 1 tot 2

Minimum interval tussen twee toepassingen: 14 dag(en)

Toepassingstechniek: plaatselijke bespuiting met behulp van een AI systeem dat toelaat de teelt van het doelorganisme te onderscheiden

Bescherming van water: emissiereductieplannen naar gebiedsgerichte aanpak

- ▶ Evolutie richting meer gebiedsgerichte aanpak=> zones met meer problemen=> meer maatregelen

Bescherming van water: wat zijn de probleemstoffen

Welke gewasbeschermingsmiddelen?

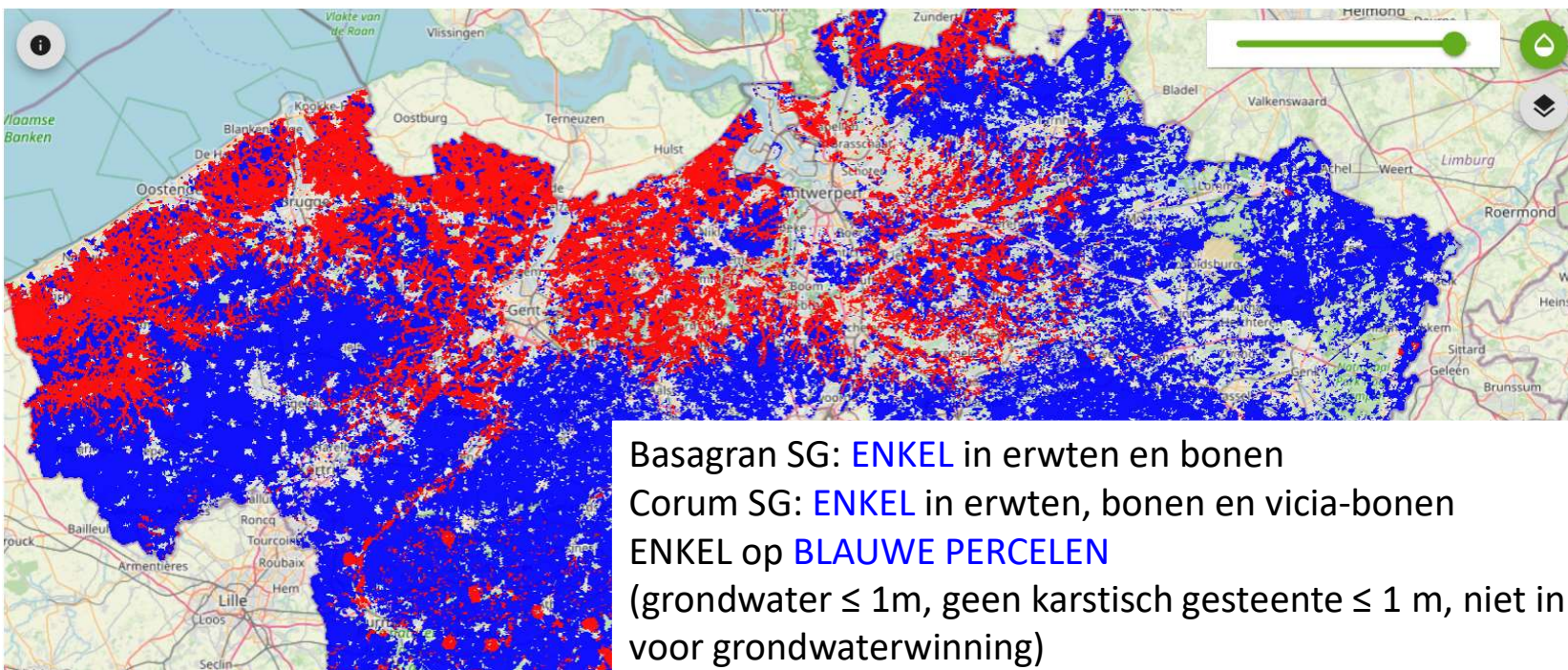
Niet-exhaustieve lijst

2023: max conc actieve stoffen in onttrekkingsgebied OW (µg/l)							
4CPA	64	QUINMERAC	3,68	FLUROXYPYR	1,58	PETHOXAMIDE	0,96
METAMITRON	39	MCPA	3,36	METRIBUZIN	1,55	FLUOXASTROBIN	0,95
ETHOFUMESAAT	17,74	CLOPYRALID	3,21	flufenacet	1,44	BROMOXYNIL	0,84
METOBROM	11,37	flutolanil	3,08	OXAMYL	1,38	azoxystrobin	0,83
Bentazon	9,82	dimethomorph-Z	2,78	HYMEXAZOLE	1,24	SULCOTRIONE	0,79
CHLORMEQUAT	9,33	CHLORTOLU	2,48	MCPP	1,21	PROPYZAMIDE	0,77
TERBUTYLAZ	6,83	DIURON	2,48	MANDIPROPAMID	1,19	DEET	0,75
Glyfosaat	5,53	FLUOPYRAM	2,48	METALDEHYDE	1,16	tebuconazole	0,73
PROPAMOCARB	4,9	METOLACHL	2,25	METAZACHL	1,04	boscalid	0,72
prosulfocarb	3,83	CYROMAZIN	2,19	BENTHIAVALICARB-IPRO	0,97	dimethomorph-E	0,69
DIMETHENAMID	3,72	fluopicolide	2,04	CARBENDAZIM	0,96	triallate	0,68

> 100
drinkwaternorm!

Moeilijk verwijderbaar! = polair

Bescherming van water: problematiek bentazon respecteert de voorwaarden

Basagran SG: ENKEL in erwten en bonen

Corum SG: ENKEL in erwten, bonen en vicia-bonen

ENKEL op **BLAUWE PERCELEN**

(grondwater ≤ 1 m, geen karstisch gesteente ≤ 1 m, niet in beschermingszone type II voor grondwaterwinning)

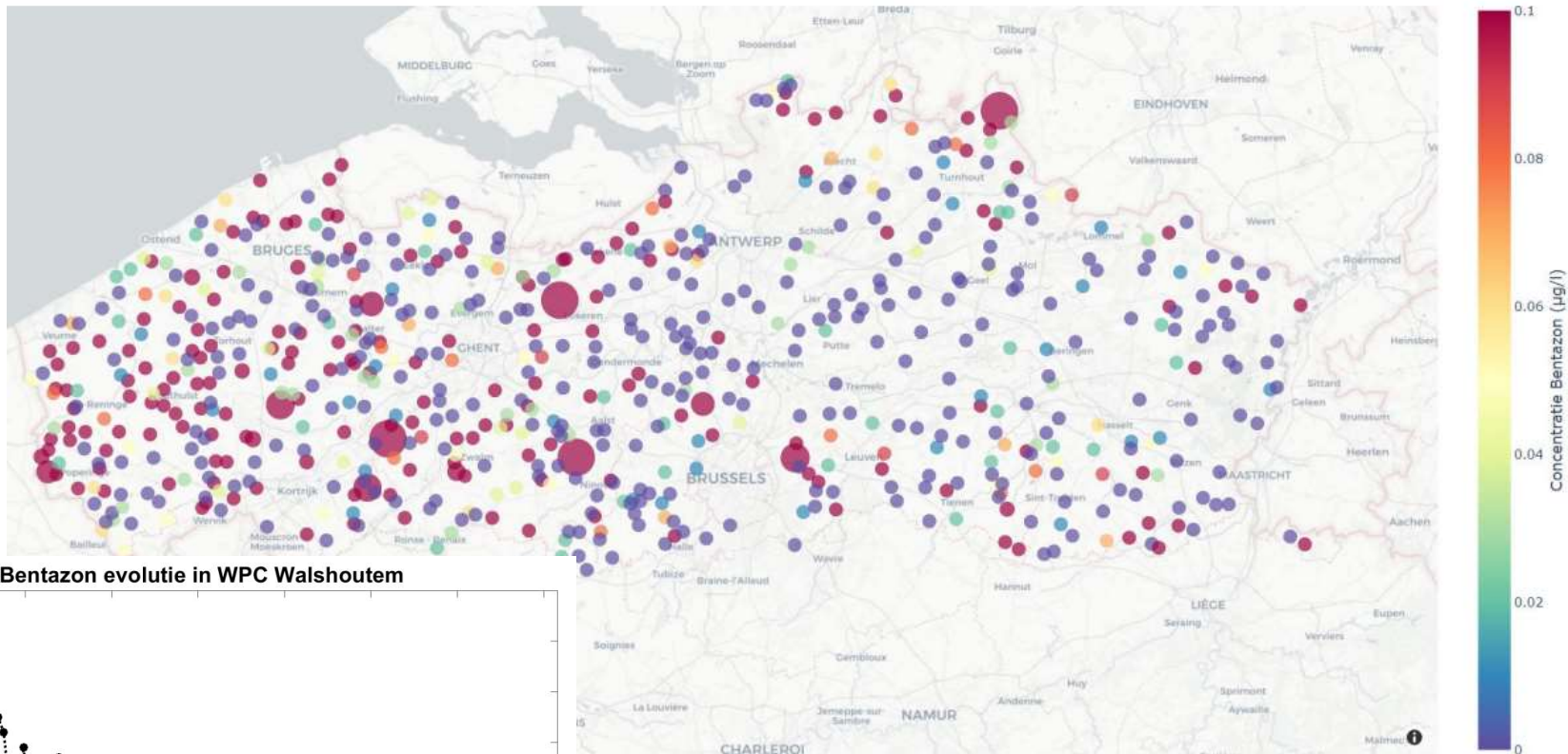
ENKEL op percelen met org. C $\geq 1\%$ (analyse niet ouder dan 10 jaar)

5 m TEELTVRIJE bufferzone tov oppervlaktewater en 75% driftreductie

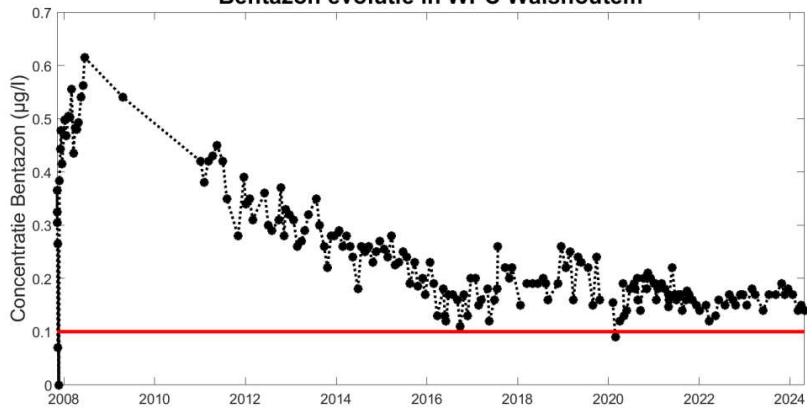
Selecteer **BLAUW** perceel en registreer VOOR toepassing bij pesticiden@vmm.be of gewasbescherming@lv.vlaanderen.be

Koop niet meer dan nodig!

Bescherming van water: problematiek bentazon in grondwater

Bentazon evolutie in WPC Walshoutem

Concentraties nemen traag af in functie van beperkingen gebruik en correct gebruik

Bescherming van water: problematiek bentazon in oppervlaktewater

Samenvattende cijfers Bentazon OW

			2016-2023	2024
#stalen			11995	1440
#stalen > kwantificatielimiet			10533	1193
Gemiddelde concentratie (µg/l)			0,34	0,21
Maximum concentratie (µg/l)			214,00	11,80
% in <u>overschrijding</u> van	Ecologische norm oppervlaktewater	Gem (50 µg/l)	0,02	0,00
		Max (500 µg/l)	0,00	0,00
	Toetsingswaarde oppervlaktewater gebruikt voor drinkwaterproductie(0.23 µg/l)		28,03	14,17
	Drinkwaternorm (0.1 µg/l)		53,74	44,31

Bescherming van water: problematiek bentazon in oppervlaktewater

Opnieuw piekconcentratie bentazon op Bollaertbeek

[Home](#) > [Opnieuw piekconcentratie bentazon op Bollaertbeek](#)

Delen:

De Watergroep detecteerde op 10 juli opnieuw een hoge concentratie bentazon (5.433 µg/L) aan stuw 8 in de Bollaertbeek. Deze piekconcentratie leidde tot overschrijding van de drinkwaternorm in de Verdrongen Weide en een stijging van de bentazonconcentratie in Zillebekevijver. Hierdoor wordt de drinkwaterproductie in Zillebeke verlaagd en werd de overpompings van de Verdrongen Weide naar Zillebekevijver stilgelegd. De

Thema's: [Gewasbescherming](#)

Absolute noodzaak om piekconcentraties te vermijden!!=> anders verlies actieve stof

Bescherming van water: **vermijden piekconcentraties** = **vermijden van puntvervuiling**

▶ **Door correct:**

- Gebruik
- Vullen, spoelen en reinigen
 - × Op een vul- en spoelplaats met opvang en verwerking
 - × Of handelingen op het behandelde veld uitvoeren

▶ **Verdere stappen rond GBM handelingen en vul-en spoelplaatsen**

- Knelpunten in regelgevend kader (VLAREM) wetgeving wegwerken
 - × => klasse II vergunning + vergunbare zuiveringsystemen (Remdry[®])
- Uitwerken duidelijk (technisch) en rechtszeker kader (VLAREM conform)
 - × Hoe leg ik ze aan: Code goede praktijk vul-en spoelplaatsen
 - × Hoe gebruik ik GBM: Praktijkids gewasbescherming updaten vullen, spoelen en reinigen

Bescherming van water: verdere versterking handhaving inzet via Vlaams Actieplan Pesticiden en FAVV acties

VLA. 2.6.12	Reductie oppervlaktewaterverontreiniging.	Sancties voor onjuist gebruik van gewasbeschermingsmiddelen door professionele gebruikers : opname als conditionaliteit in het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023 – 2027.	Aantal controles, aantal inbreuken.	Vanaf 2024
		Daarnaast wordt ook voorzien in opvolging vanuit het milieuhandhavingsdecreet voor alle professionele gebruikers (inclusief niet-landbouwers).		

Reductie van de verontreiniging van oppervlaktewateren door gewasbeschermingsmiddelen als gevolg van hun professionele gebruik in de land- en tuinbouw vormt een prioritaire doelstelling gezien de negatieve impact van deze residuen op het waterleven en drinkwaterproductie. Voor meer informatie, zie <https://lv.vlaanderen.be/nl/bedrijfsvoering/verzamelaanvraag-randvoorwaarden/randvoorwaarden>.

FAVV gaat actief op de baan i.v.m. bentazon in uien

Deze winter werd de toelating van het middel Basagran, op basis van 870 g/kg bentazon, nogmaals aangepast. Basagran SG blijft in 2024 toegelaten in stamslabonen, drooggeogste erwten, groengeogste erwten (met of zonder peul) en voedererwten. De gebruiken in onder andere uien en sjalot werden met onmiddellijke ingang ingetrokken, zonder respijtpriode voor het gebruik van de voorraden. Dit betekent dat uienteelten dit seizoen bentazon-vrij moeten zijn. Het FAVV (Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen) gaat dan ook actief op de baan om onkruiden uit uienvelden te halen om te laten analyseren op bentazon! Tips over hoe onkruidbestrijding in uien aan te pakken vind je in [dit artikel](#) uit een vorige nieuwsbrief.

Bescherming van water: problematiek andere GBM in oppervlaktewater=> andere stewardships ikv emissiereductieplannen

Bestaande emissiereductieplannen

Voor de volgende werkzame stoffen hebben de toelatingshouders een uitgewerkt:

- [Flufenacet](#)
- [Diflufenican](#)
- [MCPA](#)
- [Metazachloor](#)
- ~~[S metolachloor](#)~~
- [Terbuthylazine](#)
- [Dimethenamide-P](#)

De toekomst van metazachloor veiligstellen

Een onmisbare molecule in koolzaad en ganse reeks groenten

BASF aanbevolen richtlijnen

Ter bescherming grondwater:

- maximaal 750 g/ha metazachloor (zelfs als de toelatingen het gebruik vermelden van maximaal 1.000 g/ha)
- in de herfst of het voorjaar
- verdeeld over 3 jaar

Ter bescherming oppervlaktewater:

- Variabele dosering op **gedraineerde percelen***
- Alle "**puntvervuilingen**" voorkomen, meer informatie op www.fyteauscan.be
- **Bufferzones respecteren** ten opzichte van aangrenzende waterlopen

*Tijdstip van het jaar	Dosis metazachloor
15/03 tot 30/09	Max. 750 g/ha
01/10 tot 15/10	Max. 500 g/ha
16/10 tot 14/03	GEEN toepassingen

Naar een vermindering van hoeveelheid metazachloor per ha

Butisan Plus 5L Max. 1.000 g/ha → Butisan Gold 5L Max. 500 g/ha

BASF We create chemistry

Product stewardship dimethenamide-P

Respecteren van bufferzones en driftreducerende maatregelen

Bufferzone van ten minste 5 m, ongeacht de driftreducerende techniek
BELANGRIJK : Naast de op het etiket vermelde bufferzones zijn ook regionale bufferzones van toepassing. Respecteer altijd de grootste bufferzone. Onder bepaalde omstandigheden moet ook aandacht worden besteed aan de aanwezigheid van een permanent begroeide bufferzone.

Product	Bufferzone etiket
Akris®	Minimaal 20 m met techniek die de drift met ten minste 75% vermindert (+ met gras begroeide zone van minimaal 20 m)
Arundo®, Butisan® Gold, Frontier® Elite, Grometa®	5 m met 75% driftreductie techniek of 10 m met 50% driftreductie techniek
Tanaris®	- In koolzaad : 5 m met 75% driftreductie techniek - In bieten : 10 m met 50% of 5 m met 75% driftreductie techniek

Andere maatregelen

- Vul en reinig de spuit uit de buurt van waterwegen, oppervlaktewateren en sloten.
- Niet spuiten bij gevaar voor drift.
- Niet spuiten als er binnen 24 uur meer dan 5 mm regen wordt voorspeld.

BASF
We create chemistry

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie.

Bescherming van water: verdere versterking via Vlaams Actieplan Pesticiden – gebiedsgerichte aanpak (6/12/24)

- ▶ **Extra acties toegevoegd aan VAP onder bijkomende maatregelen voor kwetsbare gebieden (water):**
 - Bescherming van drinkwater- oppervlaktewaterwinning:
 - × **bijkomend regelgevend kader** om in relevante delen van gebied preventieve of mitigerende maatregelen te kunnen nemen, op basis van:
 - Probleemsituaties (ad hoc)
 - Geïdentificeerde risico's (**drinkwaterbesluit**)
 - × Met voorziening van flankerend beleid (en her-evaluatie) maatregelen
 - **Strategisch plan bescherming met concrete acties per onttrekkingsgebied**
 - × Op basis van risicobeoordeling (**drinkwaterbesluit**)
 - o.a. een verbod op moeilijk verwijderbare stoffen, zoals bijvoorbeeld PFAS
 - Vb, ??bentazon, chlormequat, metaldehyde, clopyralid, 32 actieve stoffen met PFAS link??

Bedankt voor de
aandacht